

πεύση τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥωμαίων, ἦλθεν Ἐ-
 φειπος πλητίου τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐθεώρησεν αὐ-
 τό. Ἰδὼν δὲ τὸ σχῆμα τοῦ στρατοπέδου, τὴν
 τάξιν τῶν φυλακῶν, καὶ πᾶσαν τὴν εὐκοσμίαν,
 ἐθαύμασεν· ὅθεν εἶπε πρὸς τὸν πλησιέστερον φί-
 λου αὐτοῦ, ὃ ὁποῖος ὠνομάζετο Μεγακλῆς· ἡ
 μὲν τάξις αὕτη, ὧς Μεγάκλεις, τῶν βαρβάρων
 τούτων, βλέπομεν ὅτι δέν εἶναι βάρβαρος· τὰ
 λοιπὰ ὅμως ὕστερον θέλομεν τὰ δοκιμάσει. Ἐκ-
 τοτε ἄρχισε νὰ φροντίζῃ διὰ τὸ μέλλον, καὶ
 ἐπεφάσισε νὰ μὴ συγκροτήσῃ μάχην, πρὶν ἔλθω-
 σιν οἱ σύμμαχοι αὐτοῦ, ἀλλ' ἔβαλε μόνον φυ-
 λακὴν εἰς τὸν ποταμὸν, νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Ῥω-
 μαίους, ἂν θελήσουν νὰ περάσωσι πρότερον.
 Ἄλλ' οἱ Ῥωμαῖοι ἤθελον ἐξεναντίας, νὰ ἐπιπέ-
 σωσιν εἰς αὐτὸν τότε, ὅτε ἦτον ἀδύνατος, πρὶν
 ἔλθωσιν οἱ σύμμαχοι αὐτοῦ. Ὅθεν ἐδίασαν τὴν
 διάβασιν τοῦ ποταμοῦ, διαβαίνουτες εἰς πολλὰ
 μέρη, ὥστε οἱ φύλακες τοῦ Πύρρου ἐκινδύνευσαν
 νὰ κυκλωθῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἀνεχώρησαν.

δ. μγ'. Ἀκούσας δὲ ὁ Πύρρος, ὅτι ἔφυγον
 οἱ φύλακες, καὶ οἱ ἐχθροὶ διαβαίνουσιν ἀφόβως
 τὸν ποταμὸν, παρήγγειλεν εἰς τοὺς στρατηγοὺς
 τοῦ πεζοῦ στρατεύματος, νὰ παρατάξωσι, τὸ κρά-

τευμα εἰς μόχην, καὶ νὰ προσμένωσι δευτέραν παραγγελίαν. Ἄυτὸς δὲ ἔλαβε τὸ Ἴππικόν, τὸ ὑποῖτον ἦτον τρεῖς χιλιάδες, καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν ποταμὸν, σοχαζόμενος, νὰ προφθάσῃ τοὺς Ῥωμαίους ἀτάκτους, διεσπαρμένους καὶ διαβαίνοντας ἔτι. Ἄφ' οὗ ὁμῶς εἶδεν, ὅτι διέβησαν, καὶ τὸ Ἴππικὸν αὐτῶν ἤρχετο παρατεταγμένον, ἐπέσρεψε καὶ ἔλαβε καὶ τὸ πεζὸν στρατευμα, ἔπειτα προχωρῶν, ἀπῆντησεν αὐτοὺς, καὶ ἤρξατο αὐτὸς τὴν μάχην.

§. μδ'. Ἡ μάχη ἔγινε σφοδρὰ, καὶ ὁ Πύρρος πότε μὲν ἐμάχετο ὡς στρατιώτης, δεῖκνύων τὴν ἀνδρείαν καὶ ἀφοβίαν αὐτοῦ, πότε δὲ ἔτρεχε πανταχοῦ, διοικῶν τὴν μόχην, ὡς στρατηγὸς, καὶ ἄλλοτε πάλιν ἔφθανεν ἐκεῖ, ὅπου ἔβλεπεν, ὅτι σενοχωροῦνται οἱ στρατιῶται αὐτοῦ. Καὶ ὅπου εὐρίσκετο αὐτὸς, οἱ ἐχθροὶ ἐσενοχωροῦντο. Εἰς ὅλας δὲ αὐτὰς τὰς διαφορὰς ἐνεργείας δὲν ἔδειξεν οὔτε σώματος ἀδυναμίαν, οὔτε ψυχῆς δειλίαν, οὔτε νοῦς σύγχυσιν, οὔτε φρονήματος μεταβολήν. Ὅτε ἦτον ἀνάγκη, ἐπολέμει μὲν ὡς στρατιώτης, ὁμῶς ἐνθυμεῖτο ὅτι ἦτον καὶ στρατηγὸς, καὶ κυβερνήτης τῆς φάλαγγος. Ὅτε πάλιν ἐκυβέρνα τὴν παράταξιν ὡς στρα-

τηγός, ἔξευρε νὰ γίνεται καὶ στρατιώτης, καὶ νὰ βοηθῆ τὰ ἀδύνατα μέρη τῆς φάλαγγος. Καὶ τέλος εἰς πᾶσαν τὴν παράταξιν ἦτον παρὸν, πότε μὲν ὡς συστρατιώτης, πότε δὲ ὡς στρατηγός.

Θ. με'. Τοιοῦτος δὲ ὢν, εἶχε καὶ ὄπλισμόν λαμπρότατον, περικαλέςατον καὶ πολυτελέστατον, ὥστε ἐγνώριζον αὐτὸν μακρόθεν οἱ ἐχθροί· ὅθεν τις Ἰταλὸς, ἀξιωματικὸς τοῦ Ἰππικοῦ τῶν Ῥωμαίων, Ὀπλακος ὀνομαζόμενος, ἀπεράσισε νὰ τὸν φονεύσῃ, καὶ παρετήρει πάντοτε τὰ κινήματα αὐτοῦ, καὶ σχεδὸν ἠκολούθη αὐτὸν, συμπεριφερόμενος, καὶ συγκινοῦμενος, ἕως νὰ εὕρῃ εὐκαιρίαν. Ὁ Ἴππος τούτου ἦτον μαῦρος, τοὺς δὲ πόδας εἶχε λευκοὺς. Μεταξὺ δὲ τῶν δορυφόρων τοῦ Πύρρου ἦτον ἕνας; Μακεδὼν Λεοννάτος ὀνομαζόμενος, καὶ μόνου ἐκεῖνος παρετήρησε τὰ κινήματα τοῦ Ἰταλοῦ, ἐνόησε καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Ὅθεν εἶπε πρὸς τὸν Πύρρον· βλέπεις, ὦ βασιλεῦ, ἐκεῖνον τὸν βάρβαρον, τὸν ἄγριον καὶ φοβερὸν, ὃς τις ἔχει τὸν μέλανα καὶ λευκόπουνον ἵππον; Ἐκεῖνος σκοπεῖ νὰ ἐκτελέσῃ μέγα καὶ κακὸν ἔργον. Μόνου ἐσὲ παρατηρεῖ, καὶ ζητεῖ εὐκαιρίαν. Ὅθεν πρέπει νὰ τὸν προσέχῃς, καὶ νὰ φυλάττησαι ἀπὸ αὐτόν.

§. μς'. Ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ Λεοννάτος. Ὁ
 δὲ Πύρρος ἀκούσας αὐτὰ, εἶπε· τὸ μὲν πεπρωμέ-
 νον νὰ ἀποφύγωμεν, ὡς Λεοννάτε, εἶναι ἀδύ-
 νατον, ὅμως καὶ ὁ Ἴταλὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει
 τοιοῦτον σκοπὸν, εἴτε αὐτὸς, εἴτε ἄλλος, δεῖν
 θίξει πάθῃ καλὸν, ὅταν ἔλθωμεν εἰς χεῖρας.
 Ἐν ᾧ ἔλεγεν αὐτὰ ὁ Πύρρος, ὠρμησεν ἐπ' αὐ-
 τὸν ὁ ἄγριος Ἴταλὸς, καὶ ἐκτύπησεν εὐθὺς με-
 τὴν λόγχην τὸν Ἴππον αὐτοῦ. Ὁ δὲ Λεον-
 νάτος, ὑπερασπιζόμενος τὸν Πύρρον, ἐκτύπησε
 τὸν Ἴππον τοῦ Ἴταλοῦ, ὥς ἐπεσον συγχρόνως
 οἱ Ἴπποι καὶ οἱ δύο ὁμοῦ μετὰ τοὺς ἀναβάτας. Καὶ
 τὸν μὲν Πύρρον ἤρπασαν οἱ δορυφόροι ἐκεῖθεν·
 εἰ δὲ Ἴταλὸς ἔμεινε χωρὶς Ἴππον εἰς τοιοῦτον
 κίνδυνον, καὶ τέλος ἐφουεῦθη μαχόμενος καὶ ἀν-
 θισάμενος.

§. μζ'. Τοῦτο τὸ συμβεβηκὸς ἐδίδαξε μὲν τὸν
 Πύρρον νὰ προφυλάττηται εἰς τὸ ἐξῆς, ἐτάρα-
 ξεν ὅμως καὶ τὴν φάλαγγα αὐτοῦ, ὥς ἐνέδωκε
 τὸ Ἴππικόν. Ὅθεν ἔτρεψε καὶ διώρθωσε πάλιν
 τὴν τάξιν τῆς μάχης, ἔπειτα ἔδωκε τὸν ὀπλισ-
 μὸν καὶ τὴν βασιλικὴν χλαμύδα, νὰ τὰ φορίσῃ
 ὁ ῥηθεὶς Μεγακλῆς, ὁ φίλος ἢ ὑπασπιστὴς αὐτοῦ·
 αὐτὸς δὲ ἐφόρσε τὰ φορέματα καὶ τὰ ὄπλα

ἐκεῖνου, καὶ ἔπειτα ὤρμησε πάλιν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ἀνεκαίνισε τὴν μάχην. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐδέχθησαν αὐτὸν ὁμοίως μὲ γυνυαιότητα, καὶ τότε ἔγινεν ἡ μάχη σφοδρότατη, καὶ ἐπεκράτησε πολὺν καιρὸν ἄκριτος, ὥς λέγουσιν, ὅτι ἐπτάκις ἐτρέπη τὸ ἓν μέρος, καὶ πάλιν ἀνελάμβανε, καὶ ἐπτάκις ὁμοίως ἐτρέπη τὸ ἄλλο, καὶ πάλιν ἀνελάμβανε. Τοιαύτη ἀμφίρροπος ἐστάθη ἡ μάχη, καὶ τοσαῦται τροπαὶ καὶ διώξεις ἐγιναν, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἀρπάσωσιν οἱ Ῥωμαῖοι ταύτην τὴν λαμπρὰν καὶ ἔνδοξον νίκην, διὰ τὸ ἐξῆς συμβεβηχός.

§. μῆ. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐνόμιζον, ὅτι ὁ Μεγακλῆς ἦτον ὁ Πύρρος, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν παροπλίαν αὐτοῦ. Ἰξεύροντες δὲ, ὅτι ἂν πέσῃ ὁ Πύρρος, ἡ νίκη εἶναι βεβαίως ἐδική των, τὸ δὲ Ἑπειρωτικὸν στρατεῦμα ἀφανίζεται, ὅταν λείψῃ ὁ τοιοῦτος στρατηγός, παρετήρουν πολλὰ μὲ μεγάλην προσοχὴν, νὰ τὸν φρονεύσωσι, καθὼς ἐτόλμησε καὶ ὁ Ὀπλακος πρότερον. Τέλος δὲ εὗρήκαν τὸν καιρὸν, καὶ ὤρμησαν ἐπὶ τὸν Μεγακλέα. Μεταξὺ δὲ τούτων ἦγόν τις Δεξόος ὀνομαζόμενος. Ὁυτος ἐκτύπησε πρῶτος τὸν Μεγακλέα, καὶ ἔρριψεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἵππου· ἔπει-

τα ἀρπάσας τὴν γλαμύδα καὶ εἶν περικεφαλαίαν τοῦ Πύρρου, ἔτρεχε πρὸς τὸν Λαιβῖνον, κράζων, ὅτι ἐφόνευσε τὸν Πύρρον, δεικνύων καὶ τὰ σημεῖα. Ἐπειτα περιέφερον αὐτὰ εἰς τὰς τάξεις τῶν Ῥωμαίων, κηρύττοντες, ὅτι ἔπεσεν ὁ Πύρρος. Ὄθεν τὰ στρατεύματα, τῶν μὲν Ῥωμαίων ἔκραζον μετὰ χαρὰν καὶ ἀλαλαγμῶν, τῶν δὲ Ἑλλήνων ἐλυποῦντο μεγάλως, καὶ ἔπεσον εἰς μεγάλην ἀθυμίαν καὶ ἔκπληξιν, ἐπειδὴ δὲν ἔμαθον ἔτι τὴν ἀλήθειαν. Δὲν ἐνέδωκαν ὅμως, ἀλλ' ἐμάχοντο γενναϊότατα.

§. μθ'. Ἀκούσας δὲ ὁ Πύρρος τὸ γινόμενον, ὁ ὁποῖος ἔτυχε τότε εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς παρατάξεως, διοικῶν καὶ μαχόμενος, ἔτρεχεν εἰς τὴν παράταξιν ἀπὸ τῆς μίαν ἄκραν ἕως εἰς τὴν ἄλλην, ἔχων τὸ πρόσωπον γυμνόν, ἀπλώνων τὴν δεξιὰν χεῖρα πρὸς τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ, καὶ κράζων καὶ παραθαρρύνων αὐτοὺς μεγαλοφώνως, ἵνα γνωρισωσιν αὐτὸν. Τότε ἡ ἀνέλπιδος αὐτῆ καὶ σίφνιδιος ἀνάσασις τοῦ Πύρρου, ἐκίνησε χαρὰν ἀπερίγραπτον, καὶ τόλμην ἀκράτητον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων. Ὄθεν ἐμάχοντο γενναϊότερον καὶ θαρραλεώτερον. Τότε ἀφῆκε τοὺς ἑλέφοντας πρὸς τὸ ἵππικόν τῶν Ῥωμαίων, καὶ κατετόραξαν αὐτὰ,

ἐπειδὴ οἱ Ῥωμαῖοι ἕως τότε δὲν ἐγνώριζον τοὺς Ἐλέφαντας, μήτε εἶδον εἰς τὴν Ἰταλίαν πρότερον τοιαῦτα ζῶα πολεμικά. Διὰ τοῦτο ἦσαν καὶ οἱ Ἴπποι αὐτῶν ἀσυνείθιστοι, καὶ δὲν ὑπέφερον τὴν θῆραν τῶν Ἐλεφάντων, ὥς καταταράχθησαν καὶ διεσκορπίσθησαν. Ματαξὺ δὲ ταύτης τῆς ταραχῆς, ἀφῆκεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ Θεσσαλικὸν Ἴππικόν, καὶ οὕτως ἐφόνευσε πολλούς· τοὺς δὲ λοιπούς ἔτριψε κατὰ κράτος, καὶ κατεσκόρπισεν αὐτοὺς οὕτως, ὥς δὲν ἐσάθησαν εἰς ἄλλην μάχην.

§. ν'. Οὕτω λοιπὸν ἐτράπησαν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀφῆκαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Πύρρου. Τούτην τὴν μάχην περιέγραψαν δύο Ἱστορικοί, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος, ὁ Διονύσιος καὶ Ἱερώνυμος. Καὶ ὁ μὲν Διονύσιος λέγει, ὅτι ἐφονεύθησαν ὡς δεκαπέντε χιλιάδες Ῥωμαῖοι. Ὁ δὲ Ἱερώνυμος, ὅτι ἔπεσον μόνον ἑπτὰ χιλιάδες. Ἕλληνες δὲ ἔπεσον, κατὰ μὲν Διονύσιον, δεκατρεῖς χιλιάδες· καθ' Ἱερώνυμον δὲ, ὀλιγώγεροι τεσσάρων χιλιάδων. Ἐφονεύθησαν ἔτι πολλοὶ καλοὶ στρατηγοὶ ἔτι πικροὶ φίλοι τῷ Πύρρῳ εἰς τὴν μάχην ταύτην. Τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐπρόσαξε, νὰ συνάξωσιν ὅλους τοὺς φονευθέντας Ῥωμαίους, ἔτι νὰ τοὺς θάψωσι, ἔτι

ἐθαύμασεν, ὅτε εἶδεν, ὅτι ἦσαν ὅλοι πληγω-
 μένοι εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος. Ὄθεν εἶπεν, ὅτι
 μὲ τοιούτους στρατιώτας ἐδύνατο νὰ κυριεύσῃ εὐ-
 κόλως ὅλην τὴν οἰκουμένην. Ἐπιμελήθη δὲ πολὺ
 φιλανθρώπως καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τῶν Ῥωμαίων.
 Μετὰ δὲ ταῦτα ἐκυρίευσεν καὶ ἐπόρθησεν πολλὴν
 χώραν τῶν Ῥωμαϊκῶν συμμάχων, καὶ τέλος ἦλ-
 θεν εἰς τριακόσια στάδια πλησίον τῆς Ῥώμης. Ἐ-
 κεί ἦλθον καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτοῦ Λευκανοὶ καὶ
 Σαυνῖται, τοὺς ὁποίους ἐπέπληξε μὲν διὰ τὴν
 βραδύτητα, ὅμως ἔχαιρε καὶ ἐμεγαλοφρόνει, ὅτι
 ἐνίκησεν ὅλην τὴν δύναμιν τῶν Ῥωμαίων μόνου
 μὲ τοὺς Ἕλληνας, Ἡπειρώτας καὶ Ταραντίνους.

§. νά'. Οὕτως ἰσορεῖ ὁ Πλούταρχος (α) τὴν
 ἐκστρατεῖαν τοῦ Πύρρου εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὴν
 μάχην ταύτην, ὅς τις λέγει, ὅτι ὁ Πύρρος ἔλαβεν
 προῖκα τὴν Κέρκυραν. Ὁ δὲ Πausanias ἀναφέ-
 ρει ὀλίγα μὲν (β) ἀλλὰ διαφόρως. Εἴρηται ὅτι
 ὁ Πύρρος ἐκυρίευσεν μὲ πόλεμον τὴν Κέρκυραν
 κατὰ Pausanias, καὶ εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον
 ἐβοήθησαν αὐτὸν οἱ Ταραντῖνοι μὲ σόλον, καὶ διὰ

(α) Ἐν Πύρρ. Ιγ'. — Ιζ'.

(β) Ἀττικ. Ιβ'.

τοῦτο ἐζήτησαν καὶ αὐτοὶ ὑπεροχὴν βοήθειαν. Ὁ δὲ Πολύβιος λέγει (α), ὅτι οἱ Ταραντῖνοι καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη τῆς Ἰταλίας ἐνόησαν, ὅτι ἦσαν ἀδύνατον νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ἔπρεπε νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτοὺς ἐξ ἀνάγκης. Ὅθεν, γνωρίζοντες τὰς ἀρετὰς τοῦ Πύρρου, ἔκριναν συμφερώτερον, νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἔπεμψαν δῶρα καὶ πρέσβεις πρὸς αὐτὸν. Οἱ δὲ πρέσβεις εἶπον ἄλλα τε πολλὰ (β), καὶ ὅτι ἡ Ἰταλία εἶναι εὐδαιμονοεστέρα τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἶναι δηλαδὴ ὠφελιμώτερον νὰ κυριεύσῃ αὐτήν, παρά τὴν Ἑλλάδα. Καὶ τέλος δὲν πρέπει νὰ παραβλέψῃ τὸ ζήτημα αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ φίλοι καὶ ἰκέται αὐτοῦ. Ἐδόθη δὲ τὸ παλαιὸν χρησμὸς, ὅτι ἡ Τρωὰς δὲν κυριεύεται, ἂν δὲν ἔλθωσιν εἰς τὸν πόλεμον οἱ Αἰακίδαι, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Αἰακῶ, διότι λέγουσιν ὅτι ἔκτισε καὶ ὁ Αἰακὸς ἓν μέρος τοῦ τείχους τῆς Τρωάδος (γ). Διὰ τοῦτο ἐζήτησαν τὸν Ἀχιλλεῦα εἰς τὸν πόλεμον ἐκεῖνον, ἔπειτα καὶ τὸν

(α) Λέ. 14.

(β) Πausan. Ἐπιτομή.

(γ) Ταῦτα ἔχουσιν ἀλληγορικὴν ἔννοιαν, καὶ ζητεῖ ἐν τῇ Ὀδυσσίᾳ.

υἱὸν αὐτοῦ Πύρρον, ὅς τις ἔγινεν αἴτιος τῆς ἀλώσεως τῆς Τρωάδος.

§. υβ'. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τρωάδος ἦλθεν ὁ Αἰνείας μετ' ἀποικίαν Τρωαδιτῶν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἔλεγον, ὅτι κατάγονται ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ Αἰνείου. Ὅθεν ὁ Πύρρος ἐνθυμηθεὶς τοῦτο, καὶ σοχαζόμενος τὴν κρινὴν τῶν ἀνθρώπων γνώμην, ἐσράτευσε προθύμως, ἐλπίζων, ὅτι καθὼς οἱ πρόγονοι αὐτοῦ ἐνίκησαν τοὺς προγόνους τῶν Ῥωμαίων, οὕτω θέλει νικήσῃ καὶ αὐτὸς τοὺς ἀπογόνους ἐκείνων ἀπόγονος ὢν τῶν Αἰακιδῶν. Τὸ δὲ ναυάγιον, ὅπερ ἔπαθεν ὁ Πύρρος κατὰ Πλούταρχον, δὲν ἀναφέρει ὁ Πausanias, ἀλλὰ λέγει αὐτὸν μέγαν στρατηγὸν καὶ πολὺ προνοητικόν, ὥς ἐπέρασεν οὕτως ἐπιτηδείως εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὥς δὲν εἶχον εἶδῃσιν οἱ Ῥωμαῖοι. Ὅτε δὲ συνεκρότησαν μάχην οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ τοὺς Ταραντίνους, καὶ ἐμάχοντο, τότε ἐπέπεσεν ἐξαίφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ἐτάραξεν αὐτούς. Τὸ δὲ πλεῖστον κακὸν ἔκαμαν οἱ Ἐλέφαντες, ὥς λέγει καὶ ὁ Πλούταρχος. Ὅμως ὁ Πausanias λέγει, ὅτι δὲν εἶχεν ἰκανὰς δυνάμεις, νὰ παραταχθῇ εἰς τὴν μεγάλην δύναμιν τῶν Ῥω-

μαίων, και διὰ τοῦτο παρέταξε τοὺς Ἐλέφαν-
 τας. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐθαύμασαν, και μάλις
 δὲν ἴξευρον ἂν εἶναι ζῶα ταῦτα τὰ παρόδοξα
 τέρατα. Ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι δὲν ἤκουσαν
 ποτὲ λόγον περὶ Ἐλεφάντων (α). Τὰ δὲ μετὰ
 ταῦτα εἰς τὴν Ἰταλίαν συμβεβηκότα δὲν ἀναφέ-
 ρει ὁ Πausανίας, ἀλλὰ λέγει, ὅτι ὁ Πύρρος ἐ-
 πέρασεν εἰς τὴν Σικελίαν. Ἄλλ' ὁ Πausανίας δὲν
 ὑπεσχέθη νὰ γράψῃ περιστατικῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ
 Πύρρου, οὔτε ἄλλου τινός, διότι γράφει περιή-
 γησιν, και ἐν τούτοις ἀναφέρει και τὰς κεφα-
 λαιώδεις και ἀξιολόγους πράξεις ἐκάστου. Τὸ δὲ μέ-
 ρος ἐκεῖνο τοῦ Διοδώρου, ἐν ᾧ ἀνεφέροντο αἱ
 πράξεις τοῦ Πύρρου, ἀπύλετο, και ἄλλον ὁδη-
 γὸν συστηματικώτερον τοῦ Πλουτάρχου δὲν ἔχο-

(α) Μήτε οἱ Ἕλληνας εἶδον αὐτοὺς πρὶν τοῦ Ἀλεξάν-
 δρου, ὡς λέγει ὁ Πausανίας. Ἰξευρον ὁμως ἐξ ἱστορίας
 και ἐπὶ Ὀμήρου, εἶτι ὑπάρχουσι τοιαῦτα ζῶα· ἐπειδὴ
 αὐτὸς ὁ Ὀμηρος ἀναφέρει κλίνας Ἐλεφαντίνας, και ἄλ-
 λα· Ὀδυσ. Γ. σίχ. 55. 563—565. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔλα-
 βε πρῶτον Ἐλέφαντας ἀπὸ τὸν Πῶρον, και μετὰ τὸν Θα-
 νατον αὐτοῦ ἔμισσαν εἰς τοὺς διαδόχους. Τοὺς πλείους
 ὁμως εἶχεν ὁ Ἀντίγονος. Ὁ δὲ Πύρρος ἔλαβεν αὐτοὺς
 ἀπὸ τὸν Δημήτριον, ὅτε ἐνίκησεν αὐτόν.

μεν. Ἐυρίσκομεν ὅμως πολλὰ καὶ εἰς ἄλλους Ἱστορικούς, οἳ τινες ἀναπληροῦσι πολλὰ κεχηυότα μέρη τοῦ Πλουτάρχου. Ὅθεν ἐπιστρέφομεν καὶ πρὸς αὐτούς.

§. γγ'. Μετὰ τὴν ῥηθεῖσαν νίκην οἱ Ῥωμαῖοι κατεταράχθησαν μὲν, ὅμως δὲν ἀπελπίσθησαν δι' ὅλου, ἀλλ' ἐστρατολόγουν, καὶ παρεσκευάζοντο μὲν μεγάλην προθυμίαν καὶ ταχύτητα, λέγοντες καὶ λόγους σοβαροὺς, καὶ φοβερικοὺς πρὸς τὸν Πύρρον, καὶ δεικνύοντες, ὅτι δὲν φοβοῦνται παντάπασι, μήτε τοὺς μέλλει ἂν ἐνικήθησαν. Ὁ μὲν Γάϊος Φαβρίκιος εἶπεν, ὅτι δὲν ἐνίκησαν οἱ Ἑπειῶται τοὺς Ῥωμαίους, ἀλλ' ὁ Πύρρος ἐνίκησε τὸν Λαιδίνου. Δηλαδή δὲν ἐνίκησεν ἡ δύναμις τῆς Ἑπείρου τὴν δύναμιν τῆς Ῥώμης, ἀλλ' ἡ ἐμπειρία τοῦ Πύρρου ἐνίκησε τὴν ἀπειρίαν τοῦ Λαιδίνου. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἵνα δείξωσιν ἐμφαντικωτέραν τὴν ἀφοβίαν αὐτῶν, εἶχον ἔτι στρατηγὸν καὶ Ἰπατοῦν τὸν νικηθέντα Λαιδίνου. Ταῦτα ὅμως ἦσαν ὅλα προσποιήματα· ὁ δὲ φόβος καὶ ἡ ὑποψία ἔκακε τὴν καρδίαν αὐτῶν.

§. γδ'. Ὁ δὲ Πύρρος ἀφ' οὗ ἠτοιμάσθη πάλιν, ἐστράτευσε νὰ κυριεύσῃ τὴν Καπύαν μητρό-

πολιῶν τῶν Καμπανῶν (α). Ἄλλ' ὁ Λαιβῆνος, ὅς τις ἀνεπλήρωσε πάλιν τὴν ζημίαν αὐτοῦ, ἔκοψε τὸν δρόμον. Ὄθεν ὁ Πύρρος ἐτράπη πρὸς τὴν Νεάπολιν. Ἄλλ' ὁ Λαιβῆνος προφθάσας, ἀπέκοψεν αὐτὸν καὶ ἐκείθεν. Κατὰ τοῦτο τὸ στρατήγημα, φαίνεται, ὅτι κατεστρατήγει ὁ Πύρρος τὸν Λαιβῆνον, ἕως οὗ ἀπέκοψεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς Ῥώμης, καὶ τότε ὤρμησε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐστρατοπέδευσε εἰς τὴν Πραινέσην, πλησίον (β) τῆς Ῥώμης, ὥστε κατετάραξε τοὺς Ῥωμαίους. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον τότε πόλεμον καὶ μὲ τοὺς Ἑτρουρίους, καὶ ἐπολέμει ἐκεῖ ὁ ἄλλος Ἰπάτος. Βλέποντες δὲ τὴν ἀνάγκην, συμφώνησαν εἰρήνην μὲ ἐκείνους, καὶ ἐπίσχεψεν ὁ Ἰπάτος ἐκείθεν εἰς βοήθειαν τῆς Ῥώμης, εἰς ἀρμόδιον καιρὸν, ὥστε ὁ Πύρρος εὐρέθη μεταξύ δύο στρατευμάτων. Ὄθεν δοκιμάσας νὰ διεγείρη πάλιν τοὺς Ἑτρουρίους, καὶ μὴ δυνηθεὶς, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Καμπανίαν, καὶ ἀπήντησε τὸν Λαιβῆνον. Ἐπειδὴ ὅμως εἶχε πολλὴν δύναμιν συναγμένην ὁ Λαιβῆνος, ἔπειτα κατέδαινευ ὀπισθεν

(α) Νῦν Κιάπουα, ἀνωτέρω τῆς Νεαπόλεως, ἣτις ὀνομάζετο καὶ τότε καὶ τώρα Νεάπολις.

(β) Νῦν Παλαιστρίνα.

αὐτοῦ καὶ ὁ ἄλλος Ἰπατος, ὃν ἔκρινε συμφέρον νὰ συγκροτήσῃ μάχην, ὅλλ' ἀνεχώρησεν εἰς τὰ Τάραντα (α).

§. νέ. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔπεμψαν οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτὸν τρεῖς πρέσβεις, τὸν Κορνήλιον Δολαβέλλαν, Κόϊντον Αἰμίλιον καὶ Γαῖον Φαβρίκιον, νὰ ζητήσωσι τοὺς αἰχμαλώτους. Ὁ δὲ Πύρρος ἐνόμισεν, ὅτι ἔρχονται περὶ εἰρήνης, καὶ ἔπεμψε στρατιώτας καὶ ἄλλων τάξεων ἀνθρώπων, νὰ τοὺς ὑποδεχθῶν εἰς τὰ συνόρα τῶν Ταρυντίων. Ἐπειτα ἦλθε καὶ αὐτὸς ἔφιππος με παράταξιν βασιλικήν, καὶ ὑπεδέχθη αὐτοὺς εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶπον, ὅτι ἦλθον μόνον διὰ τοὺς αἰχμαλώτους, ὁ Πύρρος συνεκρότησε τὸ συμβούλιον αὐτοῦ, καὶ συνεβουλεύοντο, ἂν εἶναι συμφέρον, νὰ δώσωσι τοὺς αἰχμαλώτους· ἐπειδὴ ποτὲ δὲν ἀπεφάσιζεν ὑπόθεσιν ἀξιόλογον, χωρὶς τὴν γνώμην τῶν συμβούλων αὐτοῦ. Εἷς δὲ τούτων Μίλων ὀνομαζόμενος, εἶπε πρῶτος, νὰ μὴ δώσῃ τοὺς αἰχμαλώτους, μήτε νὰ παύσῃ τὸν πόλεμον, ἕως νὰ ταπεινώσῃ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ νὰ ἀπολαύ-

(α) Ἦν Τράντον.

ση τὸν καρπὸν τῆς πρώτης νίκης. Ὁ δὲ Κινέας εἶπε, τὰ μὲν παρόντα εἶναι φανερά, τὰ δὲ μέλλοντα ἄδηλα. Ὅθεν εἶναι συμφερότερον νὰ δώσῃ τοὺς αἰχμαλώτους χωρὶς λύτρα μάλιστ', ἵνα κολακευθῶν οἱ Ῥωμαῖοι, νὰ κλίνωσιν εἰς εἰρήνην, ἐπειδὴ μόνον μὲ μίαν νίκην δέν καταβάλλωσι τὸ φρόνημα. Ταύτην τὴν γνώμην ἐδέχθησαν ἅπαντες. Ὅθεν καλέσας ὁ Πύρρος τοὺς πρέσβεις, εἶπε πρὸς αὐτοὺς τὰ δέοντα. Ἐπειτα ἀπεκρίθη ὁ Φαβρίκιος πρὸς αὐτὸν ἄλλα πλείονα καὶ τοῖς Ῥωμαίοις συμφέροντα ὡς λέγει Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς (α).

§. νς'. Ὁ δὲ Κινέας, ὅς τις ἐγνώριζε τὰ τῶν Ῥωμαίων, εἶπε πρὸς τὸν Πύρρον, ὅτι ὁ Φαβρίκιος ἔχει πολλὴν ὑπόληψιν μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων, ὅτι εἶναι ἀγαθὸς καὶ πολεμικὸς, εἶναι ὅμως πολὺ πτωχός. Διὰ τοῦτο ὁ Πύρρος ἔδειξε πρὸς τὸν Φαβρίκιον ἰδιαιτέραν φιλίαν καὶ περιποίησιν, συνομιλῶν καὶ μουσικώτερον καὶ φιλοφρονέσερον μὲ αὐτὸν, καὶ φαινόμενος ὅτι ἐπι-

(α) Ὅστις ἔπλασε μὲν ταύτην τὴν συνομιλίαν, ἀλλὰ λέγει τὴν ἑπρεπε νὰ εἴπῃ ὁ ἓνας καὶ τὴν ἄλλος εἰς ταύτην τὴν περίστασιν, σαφηνίζων ἐν τούτοις καὶ τὸν χαρακτήρα ἑκάστου.

θυμῆ τὴν φιλίαν αὐτοῦ. Τέλος δὲ ἔδιδεν αὐτῷ
καὶ χρήματα πολλὰ, λέγων, ὄχι δι' ἄλλο τι αι-
σχρὸν, ἀλλὰ μόνον εἰς φιλίας σημεῖον. Ὁ δὲ Φα-
βρίκιος δὲν ἐδέχετο αὐτά. Καὶ τότε μὲν ἐσιώπη-
σεν ὁ Πύρρος. Τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ἠθέλησε
να δείξῃ εἰς τοὺς πρέσβεις τοὺς Ἐλέφαντας, καὶ
τρόπον τινα, να φοβήσῃ τὸν Φαβρίκιον ἀσειζό-
μενος. Ὅθεν εἶπε, να κρεμάσωσιν ἔξω εἰς τὴν
αὐλὴν παραπέτασμα (α), καὶ ὀπισθεν τοῦ πα-
ραπετάσματος να ἔχωσιν ἐνωπλισμένον καὶ ἔτοι-
μον τὸν μέγιστον Ἐλέφанта. Ἐπειτα ὅταν ἔλθῃ
αὐτὸς ἐκεῖ καὶ συνομιλεῖ μετὰ τὸν Φαβρίκιον πλη-
σίον τοῦ παραπετάσματος, καὶ δείξῃ σημεῖον,
να σηκώσωσι τὸ παραπέτασμα. Τοῦτο δὲ γενο-
μένου, ἐφάνη ἐξαίφνης ὁ Ἐλέφας ὀπισθεν τοῦ
Φαβρίκιου, φωνάζων ἀγρίως, καὶ ἐκτείνων τὴν
προβοσκίδα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Ἀλλ'
ἐκεῖνος μηδὲλως ταραττόμενος, ἐγράφη πρὸς
τὸν Πύρρον καὶ εἶπε χαμογελῶν· οὔτε χθὲς τὸ
χρυσίου με ἐξέπληξεν, οὔτε σήμερον τὸ θηρίου
με ἐφόβησεν.

δ. νζ'. Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὸ δεῖπνον συ-

(α) Μπερδέν.

νωμίλησαν περὶ πολλῶν καὶ διαφόρων πραγμάτων, καὶ μεταξὺ τούτων συνέπεσε λόγος καὶ περὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν φιλοσόφων. Τότε ὁ Κινέας διηγήθη τὰ δόγματα τῶν Ἐπικουρείων ὅλα, περὶ Θεῶν, πολιτείας καὶ τέλους. Ὅτι νομίζουσι τὴν ἡδονὴν τέλος ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ ἀποφεύγουσι τὴν πολιτείαν, διότι βλάπτει ἢ ταραττει τὴν ἡδονήν· δηλαδή τὴν ἡσυχίαν· καὶ ὅτι οἱ Θεοὶ οὔτε ὀργίζονται, οὔτε φροντίζουν διὰ ἡμᾶς. Πρὶν τελειώσῃ ὁ Κινέας τὴν ὁμιλίαν, ἔκραξε μεγαλοφύωνος ὁ Φαβρίκιος ὡς Ἡράκλεις, εἶθε νὰ φιλοσοφοῦν ὁ Πύρρος καὶ οἱ Σαυνῖται, καὶ νὰ ἀκολουθοῦν ταῦτα τὰ δόγματα ἐν ὧσιν πολεμοῦν μὲ ἡμᾶς (α). Ὁ δὲ Πύρρος διὰ ὅλα αὐτὰ ἐθαύμαζε τὸ φρόνημα τοῦ Φαβρικίου, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἤθελε νὰ κάμῃ εἰρήνην μὲ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ νὰ λάβῃ αὐ-

(α) Ὁ Ῥολλῖνος Σαυμάζσι, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ μέγιστοι βασιλεῖς, στρατηγοὶ καὶ πολιτικοὶ, τῆσαν καὶ φιλοσοφίας εἰδήμονες. Ὅθεν ἐνοσιμεύοντο νὰ ὁμιλοῦν καὶ περὶ φιλοσοφίας εἰς τὰς τοιαύτας διατριβάς. Οἱ δὲ νεώτεροι εἰς τὰ δεῖπνα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὁμιλοῦν περὶ τοῦ οἴνου, φαγητῶν, σκευῶν, καὶ ἄλλων τοιούτων, ἐν τῇ τραπέζῃ ὀρῶμένων.

τὸν εἰς τὴν Ἡπειρον. Ὅθεν παρεκίνεῖ αὐτὸν, νὰ μεσολαβῆσῃ εἰς τούτο, ἔπειτα νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἡπειρον, ὅπου θέλει εἶναι πρῶτος εἰς τὴν τιμὴν ἀπὸ ὅλους τοὺς πολιτικοὺς αὐτοῦ καὶ στρατηγοὺς. Ὁ δὲ Φαβρίκιος εἶπεν· ἀλλὰ τοῦτο δὲν σοὶ συμφέρει, ὦ βασιλεῦ· ἐπειδὴ αὐτοὶ οἱ Ἡπειρῶται, οἱ ὅποιοι σέ τιμοῦν καὶ σέ θαυμάζουν, ὅταν γνωρίσωσιν ἐμὲ καλὰ, θέλουν προκρίνῃ νὰ τοὺς ἐξουσιάζω ἐγὼ, παρὰ σὺ.

§. νη'. Αὕτη ἡ συνομιλία ἐγένετο μουσικῶς μόνον μεταξὺ αὐτῶν, καὶ ὁ Πύρρος ποτὲ δὲν ὠργίσθη, ἀλλ' ἤκουε καὶ ἐδέχετο αὐτὰ ἀσμένως καὶ φιλοφρόνως, θαυμάζων καὶ ἐπαινῶν τὴν φρόνησιν καὶ μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ διηγούμενος αὐτὰ ὕστερον καὶ πρὸς τοὺς φίλους αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο ἀναβολὴ περὶ τῶν αἰχμαλώτων, διότι ὁ Πύρρος ἤθελε νὰ φέρῃ τὸ πρᾶγμα εἰς εἰρήνην, καὶ ἐπλησίαζεν ἡ μεγάλη ἐορτὴ τῶν Κρονίων (α), εἶπεν ὁ Φαβρίκιος, νὰ ἀφήσῃ αὐτοὺς, ἵνα ἐορτάσωσι τὴν ἐορτὴν, νὰ ἰδοῦν καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν, καὶ ἂν ἡ Σύγκλητος δεχθῇ τὴν εἰρήνην, καλῶς, εἰ δὲ μὴ,

(α) Ὁρ. Ἄγυγ. περὶ τῆς ἐορτῆς ταύτης.

να ἐπιστρέψωσι πάλιν, ὑποσχόμενος αὐτὸς, ὅτι βεβαίως ἐπιστρέφουσι· περὶ δὲ τῆς εἰρήνης ἔλεγεν, ὅτι θεὸν εἶναι αὐτὸς κύριος. Ὄθεν ἀφῆκε τοὺς αἰχμαλώτους ὁ Πύρρος, πισεύων μόνου εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Φαβρικίου. Καὶ οὕτως ἀνεχώρησαν οἱ πρέσβεις καὶ οἱ αἰχμάλωτοι ὁμοῦ.

§. νθ'. Μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τούτων, ἐπεμψε καὶ ὁ Πύρρος πρεσβείαν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ πρότιςον αὐτῆς τὸν Κινεῖαν, να δοκιμάσῃ περὶ εἰρήνης, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Κινέου. Ὁ δὲ Κινέας ὅφ' οὐκ ἔλθεν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπεσκεπέτετο τοὺς δυνατοὺς, ἔπεμπε καὶ δῶρα ἐκ μέρους τοῦ Πύρρου εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ εἰς τοὺς παῖδας αὐτῶν, κατὰ τὸν πολιτικὸν τρόπον. Οὐδεὶς ἔμως τούτων ἐδέχθη αὐτὰ, ἀλλ' ἀπεκρίνοντο ὁμοφώνως, ὅτι, ὅταν ἡ Σύγκλητος κάμῃ εἰρήνην καὶ φιλίαν μὲ τὸν Πύρρον, τότε εἴμεθα καὶ ἡμεῖς φίλοι αὐτοῦ. Παρρησιασθεὶς δὲ εἰς τὴν Σύγκλητον, καὶ δημηγορήσας κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ δεινότητα αὐτοῦ, εἶπεν ἄλλα τε πολλὰ καὶ διάφορα, καὶ ὅτι ὁ Πύρρος ἀφήνει τοὺς αἰχμαλώτας δωρεὰν, ὅσους ἔλαβεν ἕως τώρα, ἂν δεχθῶσιν εἰρήνην· τοὺς βοηθεῖ να ὑποτάξωσι καὶ τὴν Ἰταλίαν ὅλην ἔκτος τῶν Ταραντίνων, οἱ

ὅποιοι βεβαίως, ἤθελον νὰ μείνωσιν ἐλεύθεροι ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν αὐτοῦ. Τοῦτο τὸ ζήτημα ἔδειχ-
 νεν, ὅτι ὁ Πύρρος θέλει νὰ ἔχη ἐπιρροήν, καὶ
 διάβασιν ἐλευθέραν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅμως ἡ
 δεινότης τοῦ Κινέου κατέπεισε τοὺς περισσοτέ-
 ρους τῶν Ῥωμαίων εἰς εἰρήνην. Ἐτι δὲ ἐφοβοῦν-
 το καὶ αὐτοὶ τὸ μέλλον, σοχαζόμενοι, ὅτι
 ἐνεκλήθησαν καὶ ἔπαθον τοιαύτην φθοράν, ὅτε
 ὁ Πύρρος εἶχε μόνου τοὺς Ἑλληνας καὶ Τα-
 ραντίνους· ἔπειτα δὲ ἦλθον καὶ οἱ ἄλλοι σύμμα-
 χοι αὐτοῦ, καὶ ἠύξησε πολὺ ἡ δύναμις. Ὄθεν
 ἐγίνοντο λόγοι περὶ εἰρήνης, καὶ ἡ φήμη διεδό-
 θη εἰς ὅλην τὴν Ῥώμην.

§. ζ'. Ἦτον τότε εἰς τὴν Ῥώμην ὁ Κλαύ-
 διος Ἄπιος, ἐπίσημος πολιτικός, ὃς τις εἶχε πολ-
 λὴν ὑπόληψιν μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων. Τότε ὅμως
 ἦτον γέρον καὶ τυφλός, καὶ διὰ τοῦτο ἠσύχαζεν εἰς
 τὸν οἶκον αὐτοῦ (α). Ἀκούσας δὲ, ὅτι ἡ Σύγκλητος
 ἐδέχθη τὴν εἰρήνην, καὶ καταγίνουται νὰ τὴν ἐπικυ-
 ρώσωσιν, εἶπε πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, νὰ τὸν

(α) Ὁ Διόδωρος λέγει, ὅτι ὑπεκρίνατο τὴν τύφλωσιν, φοβούμενος τὸν φθόνον τῆς Συγκλήτου, ἐπειδὴ τὸν ἐφθόνησε πολὺ. Κ'. λς'.